

geweest! Tot op den tijd, dat ze zoo stil was geworden, tot op den tijd, dat ze, zooals de menschen zeiden, aan 't „malen" was gegaan. Waarover de lieve Janne zoo heel veel heeft gedacht? Men heeft er in 't dorp wel over gesproken, men heeft gegist maar, men is er toch niet recht achter gekomen. Jannetje zelve heeft zich, zelfs tegenover haar moeder, nooit heel duidelijk uitgesproken.

Ach, dat wij menschen, indien het tenminste eenigszins mogelijk zou kunnen zijn, ons leed, ons verdriet, al datgene wat ons drukt, al datgene wat ons beklemmt, toch wilden vertellen, toch wilden mededeelen aan iemand, die ons liefheeft, aan iemand, die ons begrijpt! En mochten wij niemand hebben op deze wereld — de Heere God, Die wil ons toch hooren!

Hoewel leed deed het vrouw Bos, dat het haar niet gelukken mocht, den sluier op te lichten, die zich over het hart van haar dochtertje heenspreidde. Die sluier, die, wel langzamerhand, maar die toch heel duidelijk al grauwer, al dichter gespannen werd. En die zich eindelijk als een rouwfloers stevig en vast om het hart, om het verstand van haar Janne gesloten heeft.

De werkzame, de ijverige Janne bestaat niet meer. Als een klein kind kan Jannetje zich uren lang vermaken met een niets, met een schelpje uit de zee, met een kiezel van den weg. En als een klein kind vindt Janne in de laatste maanden ook vlammetjes mooi, vlammetjes, die men door lucifersstokjes maakt, en die men kan uitdooven, maar die men ook grooter kan doen worden, grooter, heel groot wel tot een vlam!

„Moeder," hebben de broers tegen hun moeder gezegd, „ge moest eens naar den heer burgemeester gaan. Het gaat niet meer met onze Janne; ze moet naar een gesticht."

En op zekeren avond, toen is vrouw Bos haar woning uitgetreden en toen heeft ze bij burgemeesters woning aangebeld. „Och, heer burgemeester," zoo heeft ze gesproken, met tranen in haar oogen, „wilt ge niet de goedheid hebben, te zorgen voor een plaatsje voor onze Janne in het gesticht?" En de burgervader heeft zijn hoofd geschud. Met droefenis — bij het verhaal der moeder.

Arme Janne! Maar ook, arme gemeente, die nu nog een armlastige krankzinnige voor haar rekening moet nemen. Toch zal Janne Bos haar plaatsje hebben! En getroost, hoewel lijdend, keert moeder Bos in haar woning terug.

Wonderlijk toch, dat menschenleven, niet waar? De heerlijk-schoone zee, die heldere zonneschijn, en leed, verdriet en zonde

Zou het hart, bij 't al dat „in 't voorbijgaan" niet verlangen naar den nieuwen hemel en naar de nieuwe aarde, waarop gerechtigheid wonen zal?

A. A. T. R.

Zeekaken.

Gij noemt dat brood zeekaken;
't Is goed om in de war te raken.

De kaken van de zee,
Daar bijt zij mee.

Wat gij bedoelt, zijn sea-cakes; dat beduidt
In 't Hollandsch: scheepsbesluit.

Annexeeren.

„Dat Nederland," *sprach Hans,*
„Moest zich geheel *und ganz*
Maar laten annexeeren." —
— „t Kan zijn," zei Jan, „maar 'k vraag,
Of onze Koningin wel graag
Zoo groot rijk zou regeeren."

LUCTOR.

OPPERBEVELHEBBERS UIT DEN WERELDOORLOG.

GENERAAL DE CASTELNAU.

't **I**s een bekende geslachtsnaam in Frankrijk: *De Castelnau*.

De geschiedboeken verhalen van een graaf De Castelnau, wiens familie waarschijnlijk behoorde tot de Emigranten, die nog net vóór het uitbreken der Revolutie zich buiten de grenzen van Frankrijk in veiligheid hadden gesteld, en wel tot diegenen onder hen, welke ook na de vestiging van den Napoleontischen troon, om wat reden dan ook, niet in Frankrijk terugkeerden.

Tenminste De Castelnau, dien ik hier op 't oog heb, werd in 1812 in Londen geboren, maar heeft zich toch later in allerlei, vooral buitenlandsche betrekkingen, jegens zijn vaderland verdienstelijk gemaakt.

Heel wat méér bekend nog is De Castelnau geweest, die onder Napoleon III in hooge gunst stond aan het hof en in het leger, een der vertrouwden des keizers, die door hem gaarne voor kiesche en gewichtige zendingen werd gebruikt, en die hem ook tot het laatst, in verdriet, ongeluk en vernedering trouw gebleven is.

Den 1^{en} September 1870, tijdens den slag van Sedan, week De Castelnau niet van de zijde des keizers, en aan den avond van dien ongelukkigen dag was hij bij de besprekingen over de capitulatie aanwezig, om daarbij de persoonlijke belangen des keizers te behartigen, gelijk hij dezen ook den dag daarna vergezelde op den moeielijksten tocht, dien Napoleon III ooit te volbrengen heeft gehad: den koning van Pruisen en Von Bismarck, zijn overwinnaars, tegemoet.

Thans is 't weer een *De Castelnau*, die een voorname rol speelt in Frankrijks historie, opperbevelhebber thans van de legers der derde Republiek aan het Westelijk front.

Want generaal *Joffre* is vóór 'n paar maanden „verhoogd."

Hij is algemeen opperbevelhebber geworden van alle Fransche legers in Europa, wáár ze ook strijden. En *De Castelnau*, zijn vriend en vertrouwde medewerker, is in zijn plaats benoemd tot opperbevelhebber aan het Westelijk front.

Er gaan „praatjes" over die „verhooging."

Vage, ijle, ongrijpbare praatjes, die hoogstwaarschijnlijk niets beteekenen, maar die het tóch goed is even aan te duiden, — wie de historie van den dag volgen wil, doet goed zijn oor te luisteren te leggen naar alle klanken, die worden gehoord maar zijn hoofd koel te houden, om met scherp oordeel des onderscheids te kunnen wegen en schiften, en schijn van wezen te kunnen onderscheiden.

't Gaat de „entente" niet voordeelig.

Daarover zijn allen het wel eens.

Eerst den laatsten zomer de aaneenschakeling van tegenspoeden in Rusland, toen in den herfst, de herhaling daarvan op kleine schaal in Servië waarlijk, dat zijn geen feiten, om er paleizen van hoop en goede verwachting op te bouwen!

En feitelijk hebben de „bondgenooten" daar niets tegenover te stellen dan de overwinning in Champagne, in October 1915, als men deze bloedige worsteling zoo noemen mag, waarbij wel een 25,000 Duitschers, door het trommelvuur huns vijands afgesneden, werden gevangen genomen en de linie iets noordwaarts op werd gebogen, doch die toch ook weer in haar gevolgen absoluut niet in overeenstemming was met de allerbloedigste offers, die zij heeft gekost.

Thans schitterde wel wederom rondom Verdun de oud-Fransche heldenmoed maar tóch wordt nóg aldoor de Duitse tang om de vesting, hoe langzaam ook, vaster saamgeknepen. En ook het nieuwe Russische „offensief," zal het vraagt men twijfelmoedig *eindelijk* de „stoomwals" in beweging brengen, richting *Berlijn*?

Ik heb werkelijk het Fransche volk bewonderd, dat het zich zóó van de ondeugden zijner vaders heeft gecorrigeerd, om week aan week, maand aan maand, nu al twintig maanden aaneen, te blijven wachten en hopen, zonder morren.

Stel u dat voor in de bewogen dagen der Eerste Republiek!

Men kan er op rekenen, dat dan niet alleen *Joffre*, maar ook drie of vier zijner opvolgers als onbekwaam voor hun taak, op aandrang van het nerveuze volk, al zouden „verwijderd" zijn van hun post.

Immers, een Fransch generaal moet de glorieuse armée weten te leiden tot de overwinning... en wie dat niet kan, wie „les enfans de la patrie" als mollen zich laat ingraven in den grond, ze laat decimeeren door 't vuur van den vijand en ze niet ter overwinning weet te voeren, — die verstaat zijn werk niet, dat is een bloodaard, een stumper, zóal niet een verrader.

Zóó zou men ze vroeger jaren hebben geoordeeld.

En geen macht ter wereld zou een bevelhebber, op wien zich zóó het wantrouwen des volks richtte, op zijn plaats hebben kunnen handhaven.

Maar de Franschman heeft geléerd!

En al die maanden lang is zijn vertrouwen op *Joffre* en op de overwinning ongeschokt gebleven.

Doch wat nu? Zóó het waar zijn, wat gefluisterd wordt, dat toch eindelijk de lange duur van den krijg zelfs de reputatie van een *Joffre* te sterk werd en dat men met hem handelt, gelijk een vereeniging wel doet met haar voorzitter, die zijn roem overleefde en van wien ze zich onder fanfares ontdoet, door hem... eere-president te maken?

Of staat het zoo, dat men *Joffre* niet wegschuiven dúrf, vanwege het groote vertrouwen, dat het volk nog steeds in hem stelt, en dat men hem dáárom deze verhooging in rang heeft toegekend?

't Is niet uit te maken en de Fransche censuur zal wel zorgen, dat ons de gegevens tot een oordeel onthouden blijven ook.

Hoe het zij: als dan eenmaal *Joffre* vervangen worden móést als opperbevelhebber aan het Westelijk front, dan

kon er geen beter keus als zijn opvolger worden gedaan, dan door de benoeming van generaal De Castelnau; dáár-over zijn in Frankrijk armée en natie het wel eens.

Reeds vóór den oorlog werd hij onder de „echte" generaals gerekend.

Er waren toen blijkbaar echte en schijn-generaals.

Van die laatste had generaal *Joffre* er 'al ettelijke opgeruimd vóór den oorlog, na de laatste groote manoeuvres, waarbij de onbekwaamheid van verscheidene gesterde „hoogen" zeer duidelijk aan het licht getreden was.

En tijdens den oorlog ging de opperbevelhebber onverbiddelijk, zonder aanzien des persoons, met deze zuivering voort, — waarbij De Castelnau zijn rechterhand was.

Hóóg stond hij genoteerd als tacticus.

En op schitterende wijze heeft hij zijn roem als zoodanig gehandhaafd.

Aan hem was 't te danken, dat de op zichzelf zwakke stad Nancy, in Lotharingen, voor de Franschen behouden bleef en dat de Duitsche legers, aan wier hoofd keizer Wilhelm de stad wilde binnentrekken, terug moesten.

Later, toen de strijd woedde in Vlaanderen en de Duitschers er álles op zetten, om daar door te breken, ten einde in 't bezit te komen van de Kanaalkust, was De Castelnau 't wederom, als aanvoerder van het Somme-leger, die hen in langdurige worsteling tegenhield en den weg naar Calais voorgoed versperde.

En 't vorige jaar, toen 't een oogenblik scheen alsof in Champagne de groote doorbraak plaats hebben zou, was 't wederom De Castelnau, die den aanval leidde en dien maakte tot een der roemrijkste Fransche wapenfeiten uit dezen geheelen krijg. Thans nam hij *Joffres* plaats in.

En al laat de censuur uiteraard nóg zoo weinig door, men kan er zeker van zijn, dat de taai weerstand, die nu al zoo veel weken bij Verdun geboden wordt, mee *zijn* werk is...

Maar... of *hij* de man zal zijn, die den laatsten vijand van den Franschen bodem verdrijven zal en onder wiens beleid men naar waarheid zal kunnen zingen: „Le jour de gloire est arrivé?" — Frankrijk hoopt het... maar de taak is zéér zwaar!... P. Br.

HOLLANDS GLORIE.

DARWINTULPEN.